

rijalnog napredka naše pokrajine, to nam predlažu svoja izvišća jedino u talijanskom jeziku. Neću da se na to napravdu opet potužim, jer bi to značilo baciti bob o zid. U ostalom, znajte gospodo od većine, da četo morati i u tom prijlo ili kasnije pravici zadovoljiti.

K današnjoj sjednici pozvalo se ravnatelj gospodarskoga pokupništva, koji je ujedno tajnik zemaljskoga gospodarskoga vieća, t. j. G. Iugua o sa. Moni je drago, da jo medju nami, jer čemo se bar iz bliza osvjedočiti, da li čo odgovarati na naše hrvatske ili slovenske upite, pritužbe i prigovore ili čo i on stvar tako uzeti, kako da i nismo govorili (Dr. Volarić: Iz Italije jo !)

U zadnji hip primili smo više zakonskih osnova, koje čo doći danas na razpravu, koje čo se čititi po drugi put i koje čo biti — kao av. ostalo, što odbori predlažu, bez promjene već danas prihvaćeno. Kod nas se predlažu tako često promjene zakona, kao valjda u malo kojem zemaljskom saboru. Predlaže se naime na brzu ruku stvorene osnove, koje su povremno ili lankoumno proučene i utemeljene, pak se dogudja, da neodgovaraju potrebni ili koristi pučanstva ili se ne slažu sa postojećimi državnimi zakoniti, to nam budu nepotvrđene povraćene. I sa predložecimi promjenami postupalo se nepromišljeno, što čemo viditi, kad sa bude o njih posebno razpravljalo.

Visoki sabore! U zadnjoj glavnoj skupštini zemaljskoga gospodarskoga vieća mjeseca julija lanjske godine iztaknu jo predsjednik istoga, koji jo ujedno i ovdje predsjednik, u pozdravnom govoru, da jo poljodjelstvo temelj javnoga i privatnoga bogatstva u većini država i pokrajina, a to vrijedi osobito za našu pokrajinu, kojoj jo glavno zanimanje poljodjelstvo. Istom zgodom izjavio jo želja, da se otrosom bar na onom polju stranačkih obzira i zadrževanja, to da radimo svi složno za boljk naše pokrajine. Občao jo napokon, da čo on biti u svemu i sa svakim pravedan i nepristran, to da čo raditi u gore naznačenom smislu.

Ali g. predsjednik nije održao riječi. Već u istoj skupštini protivio se naime stavljanim predlogom od hrvatskih skupštinarske jedino sa toga razloga, što jo postavio naši ljudi. Protivio se dapače opravdanim zahtjevom naših članova skupštine, da se ustupi i hrvatskomu ili slovenskomu jeziku ono mjesto u zemaljskom gospodarskom vieću, koje ga po zakonu i broju pučanstva ove pokrajine ide. G. predsjednik je dakle, vapuć za slogom i ljubavi, jedno mislio a drugo govorio.

Prepodstaviv to činjenice, prolazim na predloženo nam izvišće i na govor poštovanoga Tamara.

Gospodo moja! U našoj pokrajini imade 18 kotarskih gospodarskih zadruga, koje bi imale u prvom redu promicati pojedine struke gospodarske. Od tih zadruga imade ih, koje su shvatilo kako valja svoju zadaću, to rade neumorno, da ovrše sve svoje dužnosti. Takove zadruga zasluzo javnu pohvalu, a uprave istih naše priznanje. Ali uz ovo marljivo i radno zadruga imade ih mnogo — recimo slobodno većina — koje norade ništa, koje postoje samo po imenu, koje norade račun, i koje napokon ništa neuprjavljaju niti ista troše. Predložecimi promjenami zakona ide se za tim, da se pomogne ovim nemarnim zadrugam, koje se nalaze izključivo u talijanskih rukah.

Mi se ovo strane visoke kuće pratimo pozorno rad kotarskih gospodarskih zadruga naših i naših. Čitamo posebna izvišća i izvadko o tom u časopisih, ali istinu da vam kažem, riedko četo gdje naći viest o uspješnom radu vaših gospodarskih zadruga. U ostalom vi priznajte i sami u svakogodišnjih pritužbah i predložih u i izvan sabora, da valja lieno za druge predmatiti, od njih račun i proračune zahtjevati i u obće tražiti, da podnosu amo izvišća o svojem djelovanju.

Sposmenutihi zakonikimi osnovami kapitne, gospodo, na novo uskratnuti vaše gospodarske zadruga. Vi predlažete naime razdobu utjeranoga novca za lovačke dozvole i globe radi poljskih šteta medju sve kotarske zadruga. Vi hoćete, da se sav novac, što ulazi od dozvola lova i od globe radi poljskih šteta u čitavoj pokrajini sakupi u blagajni zemaljskoga odbora, koji čo ga kasnije predati zemaljskomu gospodarskomu vieću, koje bi pak taj novac po svojoj miljoj volji medju radino i neradino milostivo dielio.

Mi se tomu odlučno protivimo, jer bi to bila očita nepravda, da utjeruje jedna obćina razne globe i pristojbe, to da bude dotični novac potrošen ne samo izvan obćine, već dapače izvan dotičnoga sude-

noga kotara. Potrv toga mora se uvratiti i to, da imade obćina, koja ništa neuprjavljaju ili veoma malo, pa bi ipak po predložih osnovah zadruga onih kotara, gdje se nalaze takove obćine, vukle svoj dio novca kako i sve ostale zadruga.

Ali mi imademo i drugih raznih razlogah proti predloženi osnovam. Poštovani Tamaro navajšnjaju malo prije pritažore o slobodnom radu raznih okružja, vieća i odbora u Francozkoj o pitanju floksero, dotično o uzroku protiv istoj pomoćju američkog traja, iztaknu jo nekim osobitim nagleskom tu neodvienost, jamačno jedino u tu svrhu, da pokaže, kolika jo razlika izmedju austrijskih i francozkih oblastih.

Ja se, gospodo, slažem s njim u tom podpunoma, da nevalja prediti zemaljske gospodarske vieće ili kotarske zadruga u svakom koraku, što ga na korist puka i pokrajine učiniti kano; ja sam i za to, da čo dade više slobode u radu koji jednih toli drugih, pak se čudin, kako mogu gospoda od većine, kojim jo uvijek na jeziku sloboda i neodvienost u svemu i svadnem predložiti, da se skuće kotarske zadruga još u veću odvienost pod gospodarske vieće. Priznati morate i sami, gospodo moja, da se predloženi osnovami ide osobito za tim, da se uveda čit veću centralizaciju i birokratizam, da se uništi posve i ono malo autonomije, što su ju uživale do sada kotarske zadruga. Al jo dvojim, gospodo, da biste vi kod toga ostali; prvom zgodom pošli biste bez dvojbe za korak dalje, a mi toga, koliko čo nas stoji, nemoćemo nikako dopustiti.

U predložedom izvišću nalazimo predlog odbora, da se odustane od daljnog oplemenjivanja magaraca, u koju svrhu se jo do sada trošilo for. 700, to da se unapried kuća umnije i razboritije sijati i obradivati nove vrste pšenice, kojoj jo danas lahko naći kupaca. Žoćete vam i u tom što bolji uspjeh, nemogu od manje, a da nepožalim, što se tako lipe svote troše na pkušne, koje bi moglo čitav badavali za veoma nizko izdatke zemaljske pokupništva u Poreču.

Visoki sabore! Predložo u izvišću i podnešene zakonske osnove nemogu nas sa sve strane visoke kuće nipošto zadovoljiti. Da se jo ozbiljno mislilo pomoći zadrugam a tim i raznim gramam gospodarske, bilo bi se moralo priobčiti sve predloge i osnove svim zadrugam, da je prouče i o njima izvieste. Vi od većine niste se mogli na to odlučiti, jer ste znali, da vam vaše zadruga, koje ništa nerade, koje nepotroše niti ono malo podpore, što no im ju daju, i kojih uprave biste morali razpustiti ili na odgovornost pozvati, da vam to zadruga niti odgovaratie nobi.

Ja si pridržajem, gospodo moja, pravo, čo učinim kod podnešene razprave svojo opazko na pojedine rubrike primitka ili izdatka, a prije, nego li zaključim, valja mi izjaviti, da čemo mi s ove strane zaboro glasovati proti predloženi zakonikimi osnovam i proti proračunu sve dotle, dok se neuvade kod zemaljskoga gospodarskoga vieća podpuna pravica i ravnost jezika, t. j. hrvatskoga ili slovenskoga sa talijanskim, ili ako nećete toga, dok se nepodieliti tieće u dva jednaka i ravnopravna vieća. (Živahno odobranje na lievici na koncu. Obćinstvo galerije kušalo je ušutkati govornika sad podmuklim sad glasnim prigovaranjem, al se on nećao smatati.)

Zastupnik Volarić reče kod istoga predmeta:

Visoki sabore! Sudeć po sadržaju izvišća financijalnoga odbora i posebnih zakonskih osnovah, koje nam se predlažu na razpravu, misli se sistematično i nadalje tjerat onaj strastveni boj proti našemu puku, našoj narodnosti i našem jeziku. Čak u gospodarsvenoj struci sve se pripravlja i zatim ide, da se pada črniti udarac našom narodnom obćinam, pa mjesto podučavati i uzdignuti blagostanje našega puka, u toj njemu posebnoć namijenjenoj struci, teži se za tim, da ga se odnaredi i otudji, to nadalje podržena uzdržiti talijanskomu elementu pokrajine i još čvršće stisane u stare okove sužanjstva. Prije po prilici dvie godine čitalo se po novinah o onoj zloglasnoj družbi nazvanoj „zlodesta življenja“ (di mala vita) u nižjoj Italiji, koja je harala onu pokrajinu, pak ta družba, gospodo, prenese i preselila se u našu pokrajinu. Ondje namienjena bila palenju, otimaćiti i ubojstvu, a kod nas, što jo još gore, u tu svrhu radi, da moralno uguši i ubije naš jezik i naš narodni obćinam. Ondje isto se za tim, lišiti svoga iskrnjega bogatstva i imanja, a u nee radi u jedinu i konačnu svrhu ugrabili nam na ovom svijetu sve što nam jo najvotkije. Vjeru, jezik i narodna prava. Na čelu toj družbi stoji naš zemaljski odbor i naš

pokrajinsko gospodarsko vieće, koje no mariti toliko da poduča naš puk, da uzdigne domaće gospodarstvo, nego viće da nas potalijandi i staromu gospodarstvu podrževnih uzdrži. U svih pitanjih kod nas, pa i u gospodarsvenih, glavni jest poticaj, glavni je cilj politika, i to nam protivna politika i na naš zator udešeni rad. Kako rekoh, na čelu tom pokretu stoji naš zemaljski odbor i naše kulturno vieće, pa stoga nije čudo, da mu mi izrećemo naše podpuno nepovjerenje i da nemoćemo podnieti glasovati za proračun za godinu 1892. i za posebne zakonske osnove nama podastite po financijalnom odboru.

Kad čovek proćita izvještaj o djelovanju našega kulturnoga vieća, tad bi se reklo, da se radi u najboljo svrhu, da se nastoji proučavati dobrostanje našega puka. A kad tamo, kad se dublje ispita i motri njegov rad, tad se uidi, da u svemu vodi ga ona mržnja, ona strast protivna nama i da nam medenihi usiti pruža ubijajući otrov. Još pred dvio godine u volike se uzvišćivao u financijalnom odboru rad Bujske gospodarske zadruga i već onda radilo se o tomu, kako bi se drugim zadrugam moglo štogod oduzeti, a onakvim pružiti, koje uspjehnije rade, dakako talijanski, jer za naše zadruga, koje obovidno napreduju i ovatu, neima tako rokuć ni govora u izvišćih, ako no da ih se u statističkih izkazih napomene. Glavno kretalo jest politika i ondje, gdje nobi smjela vladat.

Zakonikimi prinakami, koju se želo izvest, za tim se teži, da se našim zadrugam oduzme potrebna sredstva, a kojimi se jedino uzdržavaju, rada im nestane, a našimi novci da proučatu zadruga, koje su u talijanskih rukah.

Predsjednik naših gospodarskih zadruga nećeli se viditi kod sjednicah pokrajinskoga gospodarskoga vieća, da gospoda imadu slobodnije ruke, da se sa njihov rad ne sazna i da leglje provedu svoj za naš narodni obćinam ubojiti rad. Predsjednici talijanskih zadruga doći čo i i onako, jer ili stanuju blizu Poreča, pa dobiju stan i hranu kod svojih prijatelja ili se članovi stalnoga odbora, jer od naših iz milosti i to za sad još pripada samo jedan član, pa dobiju odšotu za put i hranu, a našim, koji su najviše ođaljeni, njim se nosjzora dati odšotu, samo da nedodju i samo da im se tim otežaja dolazak u Poreč.

Mi neimamo rosorviranih fonda, neimamo sredstva kako vi, pa se za naše zadruga neeskri, a za vaše atarot čo se jur i zemaljski odbor. Želio bi, da se o. kr. vladi ovo točno poruči i da se jo izvjesti potanko o svomu i kako se jedino za tim ide, da nas se iz svih pokrajinskih institucijah izključji.

Na svršetku moram ovdje ono isto opaziti, što sam ju iztaknuo kod pokrajinskoga obračuna, da se naime orđjo troši, gdje nije potreba, a šteti ondjo i to jedino na našu štetu, gdje jo bila priekna nužnja, da se štogod potroši. Ravnatelj pokrajinskoga gospodarskoga zavoda, koji je gospodski obektrljen, daje se kao tajniku kulturnoga vieća još 500 for, i drugih for, u imo kancelarijo uz sve dnevnicu i putne troškove, a predsjednikom naših gospodarskih zadruga kani se oduzeti i ona mala odšeta za put, što ju dobivaju, da im se olahkoti dolazak na glavno godišnje sjednice kulturnoga vieća. Tuj predstaje svaki obzir, tu jo obovidno, da je tondonovano naporen protivna nami svaki rad, svaki pokret našega pokrajinskoga vieća i gospode sa strane većine. (Tako jo živio sa strane manjine).

(Dalje sledi).

Franina i Jurina

Fr. Va Medulinu da te imat intanto „Legu“.
Jur. Koga mi to vranida povidaš.
Fr. Bravo, već da imaju prošidanta.
Jur. Lipo moj Franidu, ki jo to?
Fr. A vero on posnati dunganja z jinažja.

Jur. A ki djeval čo njim se zapiaat u to leglo?

Fr. Valjda Rovinježi, ki su prišli tamo škroba se najist.

Jur. Ma nećo valjda on od Čitavnice?

Fr. Naćo ne, zać govori, da sa kim živo, e tim treba da i drži.

Jur. Poštona mu vira.

Različite viesti.

Zaključak zasjedanja istarskoga sabora bio jo jučer 6. aprila kako nam to danne stizje viesti javljaju.

Na zadnjoj sjednici bio jo na dnevnom redu predlog školskog odbora sa osnove talijanskog sveučilišta u Trstu; predlog posebnog željezničkog odbora, da se spoji istarska državna željeznica sa kojom putajom pruge Sv. Petar-Rieka; predlog financijalnoga odbora o željezničkoj prugi Trst-Poreč, koji glasi, da stupi zemaljski odbor sa državom u dogovor glede gradnje; i napokon izvor zemaljskoga prijednaka ili aasora za izvanjska obćino ltrio.

Istarski sabir. VII. sjednica, dne 31. marča. Danas dogodio se velik škandal, prozročeo po vladinim komisar. S početka bilo jo prilicno mirn, a i galerija ponušla se pristojnjo nego obćino. Predsjednik joj dopušta sve i svašta, pošali se malo sa njom, veću, da imadu njekeji „rafredlor“, a onda zapovjeda galerija predsjedniku. Našim zastupnikom, koji negovore tego u svojom materinjom jeziku, vića, da pristanu. Pauzu ih, dodajuć im razno epitate, ka-juju, kišu, stro-puću... Kamo su dospjeli naši protivnici, vidi se iz toga, što dovode sdom malu djecu, da se ondje dieru, vru, smiju i bune zastupnike. Prije rabili su to psu, a sad dodje u njihovo mjesto njožna, „naobudim“ mla-deć, koja ima da bude jednom polloga zemlje i države? Zar ne?!

Dnevni red je još isti kao e V. sjednici, a ni danas nije dovršen. Razpravljalo se o školstvu. Kod razprave učestvovali su od manjine zastupnici Mandić, dr. Volarić i dr. Štanger; prva dvojica govorili su isto put. Od većine zastupnici: izvištelj dr. Bubba, dr. Tamaro, Babuder, Fragiucenzo, dr. Costantini, dr. Amoroso, dr. Clova i vladni komesar Bluschegg. Mjesto da govori o predmetu, zastupnik S b i s a izabere si zaducom, da se buš prosto razokotacne na manjinu, a isto tako u suislihi fakinske kulturne ponašao se i „vitez“ Wasserman.

Dr. Volarić spominje medju inim i irendentske geografske karte, koje se upotrebljavalo na kvamerskih pučkih školah, kad je bio tamo kotarskim poglavarom Bluschegg, a da nije pri tom spomenuo nikakva imena. Na to izjavi vladni komesar uz burno odobranje većine, da jo dr. Volarić napao na bivšega školskog nadzornika, koji već leži u hladnom grobu. U obće izpritaćo je ciolu poviest onih karata, nastojeć da suma sebe kako tako rieči iz onog škripca. Dr. Volarić obdi sa svom odlučnoć: osvadu vladnog komisara, da jo u tobože napao na mrtvog školskog nadzornika. U to reče vladni komisar predsjedniku nešto u ulio, na što ovaj skoči, da bi ga osa ujedla, te hoće da svom silom zabrani dru. Volariću da govori. Dr. Volarić ne popušta. Galerija silno viće i tuli; izmedju obćega krika čuju se dječiji glasovi. Talijanski zastupnici viću dižu se, da izidju, a dr. Volarić svedilji govori. Nato okrene se zast. Wasserman napram dru. Volariću i udruasi mu: „Bestia“. Zastupnik Junko odvrati mu: „Da, ti si bestin“. Predsjednik uznio na to šejir i odgajaja sjednicu. Kad su se duhovi unako umirili, nastavila se sjednica to uze rieč dr. Amoroso, da govori o predmetu.

Dr. Tamaro napao je strastveno sa svećinstvo, te rekao, da jo srumotno, što se svećenici moraju pratiti bajnetami. Odgovorili su mu dr. Volarić i Mandić. Ovaj potonji pokazao na Poreč, po kojem vrvi policija i žandarmerija za obranu zastupnika, a kojih slovenski zastupnici nisu zahtjevali, nego ih je poslala vlna, jerbo pozna Poreč. Nato odgovori odmah bivši porečki načelnik S b i s a, to se tako izdalo, da dobro razumije hrvatski, akoprem jo to uvjek poricao. Šibsa prouzročio svojimi strastvenim i prostim napadanjem na manjinu novi škandal.

VIII. sjednica od dne 1. aprila. Zast. Soršić interpretuje vladu i zemaljski sabor radi zahtjeva zemaljskog odbora, da mu moraju čestovni odbori dopisivati u talijanskom jeziku.

Dr. Costantini predlaže, da se školska zakluda razdieli u talijanski i slovenski odjel. Odgovaraju mu zastupnici dr. Volarić i Mandić. Zemaljski odčernik Dečeva želi roviziju hrvatskih čitanka. Dr. Kukić zahtjeva, da predsjednik pozovo govornika k predmetu.

(Galerija: zitto!) Declovi odgovara i dr. Volarić. Galerija ponaša se na najodstojniji način. Predsjednik ju opominje. Zastupnik Mandić: Kakvo ste si odgojili, takve imate. Tulenjo, kašljanje i kihanje na galeriji za cio log govora dra. Volarića. I pas je opet u njihovom društvu, da mu stupaju na rupu. Svršiv svoj govor, obrati se dr. Volarić spram galeriji te ču: Oni su nam predsjednikom. Zatim govore zastupnici Babuder, dr. Stanger, dr. Dukić i Mandić. Za govora dra. Stangera traje nemir na galeriji. Vrata se neprestano otvaraju i zatvaraju. Predsjednik više na slugu. Kad je počeo govoriti zast. Mandić, nastane još veće urlikanje, kašljanje i kihanje. Predsjednik opominje galeriju, te prieti joj, da će ju dati izprazniti, ako ne bude mirnija. Zast. Jenko: Vidit ćemo.

Dr. Costantini izvješćuje i predlaže, da se zast. Mandić na zahtjev tršćanskoga suda izruči istomu.

Dr. Stanger odgovara, ne da brani Mandića, nego da označi postupanje većine. Za predlog glasuje i manjina.

Kod drugog izvješća o izručenju zast. Flega buzetskom sudu, oprao je dr. Dukić izvjestitelja Costantiniju kako odvjetnik nevjesta. Dr. Costantini uvidio je napokon, da su njegovi predlozi sasvim izopčeni, te ih odmah i popravlj. Za izručenje zast. Flega glasuje i manjina.

Podpredsjednik dr. Dukić, koga također hvali galerija za njegov govor, zahtjeva energično, da predsjednik uzpostavi mir.

O promaženoj zemljopisnoj zaklade govore dr. Dukić, Babuder i dr. Volarić. Galerija buči za prvog i trećeg govora. Dr. Volarić opaža, da predsjednik obično opomene govornika samo jedan put, a zatim da jim odzvuče rječ. A naprama divljij i prostačkij galeriji da ima sve moguće obzire, te da ne zapovijeda, da se ju izprazni. Mandić: Nesmilje. Zatim zapovijedi predsjednik, no slugama, da izprazne galeriju, nego direktno slušaocem, da se odstrane. Ovi neće ni da se ganu.

Mandić: Kako vas slušaju. Na drugu zapovjed napokon tuče i bučeć otidju. Predsjednik napadne otel baš prosto na slugu, što mu je već jednom kazao, da djeca nesmilju na galeriju, a danas da ih opet imade silesija. Doktora pako žali, što je tako naredio. Zapovijedi slugi, da opet otvori vrata, pak opet da ih pritvori, ali ne zatvori. Sluga sav smeten, neza što bi činio. Prizvite mu u pomoć drugi sluga. Mandić: Zovite ih natrag. Dr. Amoroso opomene predsjednika, da je dosta, ako on samo rekne, da snije običnost opet unutra. Na to doleti na galeriju 7-12sto diete i sjede se, ko da bi htjelo zblijati šale s predsjednikom i slugom. Na strani manjine glasvan smjeh. Za njim dođe odraslo muž, te se također sjedne. Sjede tjelokoli vremena, kad se sluga opet sjeti, da ih treba odagnati. Odraslo poslušao, a diete stoji. Priskiču drugi sluga, te ga oba napokon ipak izteraju. Zatim napuni se galerija opet. Izvješćuje još zast. Babuder o nekoj molbi, i sjednica bude zaključena.

U porečkome saboru snije dakle svatko sbjati komedije, dapače i dieca. Takovih primjera bi uzalud tražili po ostalom svijetu.

IX. sjednica od dne 2. aprila. Zastupnici Mandić, dr. Volarić i Jenko čitaju talijanski svoje izvještaje o prošlih napadajih i insulit dolazećim sa galerije i opetujućićim se na ulici, te zahtijevaju, da se svi događajji zabilježe u zapisnik.

Predsjednik hoće da preštiti Wassermannov izraz „bestia“, kojega je spomenuo dr. Volarić u svojoj izvaji. „Vitez“ Wassermann „vitezki“ oporiče to, tvrdeć, da je rekao „basta“ a ne „bestia“. Manjina odlučno prigovara. Dr. Dukić pozivlja se na susjeda zastupnika Marinonia, koji je također dobro čuo. Zastupniku Jenku nedozvoljava predsjednik pročitati svoje izvaje. Jenko čita; predsjednik više, te odzvuče mu rječ. Jenko nerazumijje ga, te čita svoje izvaju do konca. Predje se na dnevni red. Kod prošnje krečiti župana o načinu sjeđenja u tamošnjih šuma — izvješćitelj Sbisā — govore dr. Stanić i dr. Volarić.

O zakonskoj osnovi o oproštenju novih radničkih kuća od raznih doklada izvješćuje dr. Costantini. Proti govori dr. Fragiaco. Proti dru. Fragiaco govori dr. Dukić, te brani četvrti, t. j. radnički stališ. Govore još vladin zastupnik Elushega, zast. Stanić (kojega podupre opet Wassermann s duhovitom opazkom) Babuder i izvjestitelj. Zakon primi se u 2. i 3. čitanju. Zatim razpravlja se o ostavštini Filipinski. Kod predloga, da se za poljudjelce ustanove posudnice, razvi se odulja debata, kod koje sudioničtjuju dr. Fragiaco, Babuder, dr. Stanić, dr. Volarić i Mandić. Nato obrazloži zast. Mandić svoj predlog o ustrojstvu hrvatske velike gimnazije u Pazinu. Predlog padne, pošto je glasovala za njega samo manjina.

Dr. Costantini izvješćuje o zakonskoj osnovi, po kojoj se imadu postavili u političkih kotarih Volosko, Pazinu i Kopru šu-

marški nadzornici s plaćom od barona od 700 for. Ove i šumarske čuvne plaćati bi porezni uređi, a u porezne urede morali bi plaćati obdina, zadruge i pojedini posjednici. Izjaviti bi morale obdine s polit. ovrhom (eksekucijom).

Zast. Jenko protivio se odlučno tomu zakonu, te predlaže, da se predje na dnevni red. Proti govori i zast. Flego, a većina odlučila predi u podrobnu razpravu.

Manjina izadje na to iz sabornice. Dr. Dukić ostaje, ali izvjavlje, da neće sudjelovati kod glasovanja.

Neostar time u saboru dostatan broj, da se može stvarati zaključke, bude sjednica zaključena.

X. sjednica od dne 4. aprila. Zastupnik Mandić prosvjeduje proti postupanju predsjedništva, što nije uzelo u zapisnik zadnje sjednice izvaje Mandića, dr. Volarića i Jenka o javnim insulitima.

Vladin komisar odgovara na interpelaciju dra. Volarića i drugoga o staroslovensćini u crkvah.

Zast. Mandić čita interpelaciju na vladu o odstranjanju njekejih i postarjanju novih župana u podobnih puljske i porečke obdine.

Predsjednik prijavlja predlog zastupnika Jenka i drugoga o željeznici Hrpele-Šapiana (odnosno Jurđani). Dr. Amoroso stavi predšan predlog, da se odmah izabere u tu svrhu odbor sedmorice. Prima se. Sjednica se odgodi. Jednoglasno izabrana su 4 Talijani i 3 Hrvati: dr. Amoroso, dr. Venier, dr. Lius, De-franceschi, dr. Laginja, Jenko i Flego.

Dr. Dukić upita vladinog komisara, zašto li Correspondenz-Bureau izvješćuje o saborskih sjednicah nikako ili pako samo na kratko i to obično krivo. Vladin komisar odgovara odmah.

U podrobnoj razpravi zakona o čuvanju, nadziranju i obskrbljivanju šuma govore proti zast. Jenko, dr. Laginja, Flego i dr. Volarić, dokazujuć veliku štetu, koju bi primjeni zakon prouzročio Krasu. Uzalud! Zakon bi primljen u poimeničnom glasovanju u drugom čitanju sa 17 proti 7 glasova. S istim razmjerjem glasova bi primljen i u trećem poimeničnom glasovanju. Dr. Laginja konstatuje, da su proti glasovali svi zastupnici obojih kotara (Kopar, Volosko, Pazin), za koje vrijedi primljeni zakon. Odbijju se još molba Marije Grini o ostvari ostavštine Pebar i zaključse sjednici.

XI. sjednica od dne 5. aprila. Dr. Laginja interpulira pokr. školski savjet i pokrajinski odbor glede toga, što je ovaj zadnji zahtjevao, da se u Fontani imenuje učiteljem kompetent, koji je bio usposobljen samo za italijanski jezik.

Razpravlja se proračun zemaljske zaklade za g. 1892. U glavnoj razpravi govore zast. dr. Laginja i Mandić. Obadva navadajuć razlogu, radi kojih manjina nije do sada i neće niti ovog puta glasovati za taj proračun. Dr. Laginja govorio je o obćem položaju u pokrajini, slončenemu na krivičnom izbornom radu, po kojem ima talijanska manjina većinu u pokrajinskom saboru, tor naveo kao primjer voliki posejed, koji kod 100 izbornih, koji plaćaju po 100 for. poreza, bira 5 poslanika, doćim moraju drugi, koji plaćaju po 99 for. birati sa drugimi 490 autizbornih tekar po jednoga biranoga birača (sudućijara).

Kod točke VI. navadja zast. Mandić slaba obćevna sredstva na Krasu, Labincićni, Plominšćini i Brkinih; opominjuć osušenje čopićeskog jezera, pomanjkanje vode u obće i o podporah, koje se drugdje ne podiljuju, ako ne u agitatorno svrhe prije izborah.

Dr. Stanger preporuča izgradju oostu u luci Voloskoga. Dr. Venier preporuča u resoluciji, da se nobi za uređjanje potokah (Mira itd.) na Buzešćini rabili kaznjonić. (Prima se jednoglasno).

Kod VII. točke poziva se dr. Volarić na ono, što je izročeno u razpravi proračuna pokrajinskoga kulturnoga vića. Zastupnik Babuder najprije kađi, a konačno i napade ravnatelj pokrajinskog poljudjelskog zavoda.

Kod točke IX. govori zast. Jenko, da bi se poduprlo ona obdina, koje neimadu vlastitih sgradah. Neka bi se obdinam dozvolilo žandarmeriju u pomoć, a ne da se ju upotrebljuju u stranačko svrhe, kašto se to događja u poročkom kotaru, gdje moradu loviti one, koji uzključuju: „Živio cesar Fran Josip!“

Zast. Mandić osvrće se na vanjsku i unutarnju politiku, na pokrajinski i tako naprod dolje, te nariše tršćanskoga namjostnika kao pristrana, kakav u istinu i jest.

U podrobnoj razpravi govori dr. Volarić o stenografijih zapisnicah, u koje dolaze samo italijanski govornici i o pokrajinskom zakoniku, koga se neizdaje u hrvatskom jeziku. Postavi odnose predloge. Kaštoje govori kod druge točke tor predlaže, da se sasama briše i neka vladu

postavi svoja organe umjesto pokrajinskog vića, jer se ne postaju zakoni ustava.

Kod III. točke govore zastup. Mandić i dr. Volarić o troškovich za obuku, posebno o svrhu i štipendijah, koje se diele samo Italijanom.

Kod V. točke govori zastup. Jenko o velikih izdatkih pokrajine i obdinah u dobrotvorne svrhe, jerko ima pokr. viće tu stvar slabo uređjenu i usljed dolušbe domovinskog zakona od 1863, proti kojemu je obća pričuza.

Kod točakah XII. i XIV. govori dr. Volarić, da ne treba toliko pokrajinskog novca nagomilavati, nego neka se radje odpišu doklade na porez.

Oieli proračun većina prima. Proti glasovala je manjina. Za resolucije podnešene po financ. odboru, glasuje većina i dr. Stanger.

Galerija mirna pogledom na njezinu ponašanju u prijašnjih danah. Ordje ili ondje pokazuje svoju razkalasnost.

Sjednica je trajala od 10. u jutro do 2 ure poslie podno.

Predavanje u tršćanskoj čitaonici. U subotu dne 9. ov. mj. predavati će gosp. Vatroslav Holz o sliedećem predmetu: „Spominji na znamenito može slovenske“.

Zalostil događaj u kući g. Ivana Ponisa iz Buzeta, trgovca, velikog posjednika i obćinskog zastupnika odkad ravna ovom obćinom hrvatsko zastupstvo.

Prošloga čedna umrla je njegova dobra i obće štovana žena Dominika u prilidnoj starosti na vrlo veliku zalost svih ukučana, rodbina i naše stranke, koju je znala na razne načine podupirati. Sprovd do groblja bio je upravo veličanstvo, a valjda ga nije bilo ovakova jošte u Buzetu. Skoro svi obćinski zastupnici, dosta građana, a puno okoličana prihili su zadnje ostanke pokojnice na vjodni poćinak. Nije bilo valjda osoba, koja nije dobila svodu itd. Sve jo bilo žalostno i suzami oročeno, a najveća žalostni muž, g. Ponis, koji je išao za licem mila pokojnice. Iza sprovoda razdielilo se među siromaha do 200 for., a svaki je dobio jela i pila. Obitelj, rođaci, prijatelji, osobito pako naša stranka gubo u njoj dobru i poštonu podupirateljstvu i iskrunu prijateljstvu. — Bog joj dao laliku duš!

Hrvatska škola u Jurđićih (obdina Vodnjani). Pišu nam od tamo, da su prošloga četvrtka otvorili svatanim načinom hrvatsku pučku školu, za kojom je ono pućanstvo dugo i dugo uzaludno uzdalalo. Voeelje je kao je tim veće što imade za učitelja domaćega mladića, koji je niknuo i uzrastao među pukom a izškolan bio negovorom i pomoćju tamošnjega župnika velezaslužnoga g. Velikanjo. Od njega oćekuje tamošnji puk, da će vršiti duševno i marljivo težku, ali liepu učiteljsku službu, da će se kroz vjekove spominjati ime prvog učitelja u hrvatskoj školi u Jurđićih. Bog dao, bilo tako!

Iz Kanfanara pišu nam 29. marča. Dan 28. marča će biti opet zabilježen među one dane, u kojih se opetovano kažno svietu taljansko-šaronjajška bezobzirnost i prevara. Taj dan vršio se obć. izbor za II. tielo. Naša stranka bijaše sigurna pobjede, a protivnici sami bili su pokukonji, vićod da se izgubili povjerenje u puk, osim njekejih podprepaoh, koji su jur pozabili, kojim mliekom ih njihova manja dojlja i u kom jeziku ih udila Boga moliti. Ali karinjelko tikve su Vam fine glasje, koje si znadu pomoći u najekrajnjeji silji, pa makar se združilo sa samim nećistim. Ovaj put pomogli su si iz propasti sa odbacivanjem naših izbornika. Punomoć kod naših birača malo koja je valjala, a za protivnike glasovala su punomoću i mrtve žene. Imedju naših birača dadeše braća braći punomoć, da mjesto njih glasuju, ali komisija bez obzira ja odbacila ovakovo punomoć: oć protivnik imali su hlapci od njihovih gospodara punomoć, a komisija ih pustila, da biraju. Izborna komisija oćivila je mnogo naših birača, koji su jur više godina za groblju, a jednoga je ubila, sasvim tim, da jo živi, i nije vjerovala ni poslio, kad joj donese brać potrdnu od već. g. župnika, da mu je brać živ. Ovako su krpali, i u istinu skrpali 18 glasova sramotne većine. Predsjedovao je izb. komisiji ovaj put strašni Tankovič, a u komisiji sjedio je o. k. pošter Pizamiglio, koji bi bolio učinio, da doma kategari, da nepozabi svoj zanat, nego da se mićda u naš domaću poslovu, koji ga sasvim niš nobrljaju. Pomogli su karinjelom i njihova braća Rovinjčaji, koji su lovili i kralji prodance do obć. kuće, kao „beker“ janje u „bekerlju“. Vjerni Hrvat Juro iz Sanlove dobi i obć. naćlonić trćali po solih kao lavi, da mogu još kojega birača — prodanca doćjorati. Doćkao je glasovati za „patrlju“ i jedaa vi-

soki gospodin iz Pule, koji nosi crljeno bićvo i da so je on mješao u izbore. Čudnovato! Taljanskim popom je sve slobodno, a našim svatonicom sve so zabranjuje.

Neću više o tom pisati, da se nebudu roko, da naša dićna Sloga blati tal. popu, ta dosta jo da mali puljski pulić blati naše svatonicu, koji bi imao na vagune matorijala u svom taboru. — Sam o. k. komisar prigovarat je komajji radi njezinih nezakonitostih ali sve uzalud. Naš učinić utok, i ako su nam tamo gori snimo malo pravdini, još ćemo do malo i po treći put birati. M i r k o.

Iz Roća pišu nam 4. t. m. Naši obćinski izbori bijahu uređeni za dne 17. pr. m., i to od 11. ure prije podno do 3. poslie podno za III. izborno tielo, od 8. do 5. za II., a od 5. do 6. za I. izborno tielo. Lukavci bijahu i ovaj put naši protivnici, koji su poslali svim svojim pozive za izbor, a mnogim našim nisu niti dali znati, kada će so izbor vršiti. Oni su išli za tim u svojoj lukavosti, da će onaj dan sve obaviti, t. j. po danu i po noć glasovati, pak po noć naše izbornike nasilno doma odagnati. Nu to im so nije posrećilo, jer so nije svršilo glasovati u III. tielu do uređene ure, do koje bi to morao biti izbor svršan. Predvićio jo je — kako je morao — o. k. komisar, da se neće naime obaviti izbor u III. tielu, kako bijaše ustanovljeno, pa prekine izbor za II. i I. tielo i ureće ga za dne 31. est. mj. K izboru došla su isko vrana gespudja iz Buzeta, da pomognu nećudne kmete loviti za krinjelko-taljansku stranku. Bakalara niti pijaće nije falilo, kako je obćao ondješnji učitelj u kćvni Bernardovoj prvi dan, kad je glasovalo III. tielo. Došao jo — to se zna — krestitelj iz Vodnjana, bez kojega nobi išlo, a došao je također buzetlki spasićelj, da jih podučiti, knko će nadviđati i nepitajuć kojim sredstvom. Izbor je izpao na korist protivnika, jer izborna komisija nehtjeto primiti nijedno naše punomoć uz sve uvjerjanje o. k. komisara, da su isto valjane. Ponašanjo ročke fakare mora svaki pametan čovjek osuditi. Pijano je bilo sve, a medju njimi stajala je spomenuta dvojica, koja nije htjela pijanu rulju niti opomenuti. Na biosnu fakaru morala je paziti o. k. žandarmerija i prepriećiti javno napadaće i nareda. Čudimo so doista, da takav uszog i primjer davaju ročki roditelji svojoj djeci. Obćavo nas Bog takove kulture! Slabo sjamo neće i nemože doći do dobre plode. Žaliti so mora, što će naši ljudi u ovoj obćini prodavaju, kao niema životinja, za novac, zdjelu žorila i vrć pijaće. Dok traje izbor rukuju se stimi nesretitimi prodavaci gospoda, a kad svrši izbor govore gospoda medju sobom: „koš ti vol, per bevor e manjar se kompra tienti čevci ke si vol“. Žalimo u istinu tako sliepo seljake, ali nekrevimo jih toliko jer znamo, da neimaju pravo poduke od nikud. Proti izborom je već učinjen utok, te će, ufamo, biti i ovaj put uništeni, jer ima puno razloga za to. Samo se čudimo, da e. k. oblasti ne poduzmu shodne korake, da se već jednom po zakonu postupa u izborih, da se notruditi toliko puk jedino radi nezakonitostih, poćinjenjih od strane izbornas komisije.

Pozor vinogradarom! Na Pazinićini bila je ovo godine loša trgatba, jer je skoro posvuda bilo lišće na treu opalo, tako, da grozdje nije podupno moglo uzoriti. Svakomu jo dobro poznato, da je vino od takova grozdja veoma slabo, jer neima u sobi dostatno šećera i ćukara. Uz sve to pojedinić pasnikskoga kotara bili su sretni, dapače presretni, što su mogli proćati sve svoje grozdje ili vino izpod droplino — i to dosta skupo. To mogu zahvaliti njekejim našim ljudem iz Rloke i Kopra, koji su doveli u ove krajeve francoske trgovce. Bilo bi svakako nepametno kad bi naši poljudjelci i vinogradari mislili, da će njim so uvijek sreća nasmitati kao i prošlo godine, to da će vazda proćati svoje vino pa mular bilo i slabo. Nije to tako. Doznajomo naime od sigurne ruke, da Francoski trgovci, koji su kupili prošlo godine sve bjelo grozdje ili vino na Pazinićini — neće kupovati ove godine ni ka plje vina, nego samo dieto i poseve zdravo grozdje. Javljomo nam jo i ovo da će naime zastupnik bogatoga francoskoga trgovca doći mjeseca agusta predgledati vinograde kroz Motovunšćinu, Kaldir, Motovunske Novake, Trović, Kaććorgu, Boram, Pazin, Lindar, Gradićće, Ploćan, Tupljak, Kerburnu, Golugoricu, Nevak, Zareć itd. B toga opominjem vinogradare i pripravudjomo njim ozbiljno, da si na vrijeme nabavo sumpora, zatim ćtrćaljke i modro galice, da mogu u zgodno vrijeme sumporati grozdje i ćkropiti lišće

traja modrom galicom, jer inace zlo naopako osobito poslizo trgovackoga ugovora izmedju Austrije, Italije i Njemačke.

U svakom povelom se neke se elozu tri cetiri njih, pa nek ai zajedno kupo spravu za skropiti lice traja, jer zudu valjda red slipei i glubi, da jo raztopina od modre galice, pomjesana sa vapnom siguran lik proti bolati na lice, bez kojega nemoze groidje uzrijati.

Gdje se nabavlja sprava za skropenje i modra galica, o tom se moze obavjestiti svaki u svojom obinskom uredu ili kod urednistva „Naše Sloge“.

Rođeni Francozi trgovac zalazit do u vinogradu, pa gdje bude vidio, da se drži lice na trau i da jo groidjo zdravo, kupit do groidje na trau, a gdje bude vidio samo u blizini, da nije bilo skropjeno a da je lice opalo, acde se ni približi.

— Dakle, ljudi, prije svega gledajte dobro obdjelati svoje bradje i vinograde, okopajte ih i ognojite ter nepustite, da ih zarazu travarine ili dak trnje il drađe, jer Francozi ne zalaze rado u vinograde, gdje gospodari plevel i drađe.

Prodaja kuruzi. Doznajemo, da je u Rakotolah, medju Vitanjom i Motovnom poznati naš rodoljub G. Mato Kramar-Bancina, počeo prodavati kuruzi ili turkinju uz najpovoljniju cieniu što mu je moguće, ali za gotov novac. Kad se pomisli, koliko novaca naši ljudi nose u gradove talijanskim trgovcima za turkinju, kako ih ova kod onih njihovih pijavica za koji mjesec čekanja drago stoji, svaki hektolitar okolo dva forinta više, nego bi ih imali za gotovo novac; kad se promisli, da se nekoga gospoda dobesa sa šuljavi „ččava“ — kojemu uza sve to u važna vremena i zlatnu slobodu uzimlju — ne možemo inače, a da ne preporučimo našim ljudom, koji potrebuju to domaće hrano, da kako na pazničini idu kupovat k našim odličnim rodoljubom Bertući i Barčiću, tako i oni, koji nisu predaleko od Rakotolah, idu svojom čovjeku, t. j. Kramaru-Bancini. Ljudi, ako Talijan može kupit kakovu stvar kod Talijana, hoće li on u istih okolnostih kupit ju kod Hrvata i ovomu dat dobitka? Dakle naučimo se od njih. A našim trgovcem preporučujemo poštenje, dobru robu i najnižu cieniu što je moguće, pa tako će prodavat mnogo, koristit sebi i narodu.

Razkol u hrvatskoj stranci u Dalmaciji. Po vijestima iz Zadra, dogodio se ovih dana u hrvatskoj stranci razdor, usljed kojeg je izstupilo šest članova iz hrvatskog kluba i to gg. Biankini, Perić, Ljubić, Paštrović, Sarić i Buzolić.

Povod ovomu razkolu dala je razprava u zadarskom saboru o pregledanju hrvatskih knjiga za pučke učione. Kod ta razprave digne se zastupnik Biankini, te navali žestoko na vladu bečku i u zadarsku, što hoće, da iztriebe iz pučkih knjigah hrvatsko ime, i sve što na hrvatstvo sjeća, ili hoće da ga izopaci, nazvav ga po svih knjiga srbsko-hrvatskim. Na koncu svoga govora stavi ovaj slijedeći predlog: „Pozivlje se e. kr. vladu, neka u korist zdrave narodne prosvjete dađe pregledati nove knjige za pučke učione u Dalmaciji, i neka pazi osobito na to, da u novom izdanju ime naroda i jezika hrvatskoga ne budu pritaženo ili nagradeno“.

Protupredlog postavi nazovi-srbski zastupnik Puljezi, da se u hrvatski narod vladu obazire i na srbski. Većina prihvatila je ovaj potonji predlog, a to potakne Biankini i drugove, da izstupe iz kluba. Da pravo kažemo, mi smo već odavna naslućivali ovaj preokret, te on nije nego zaključak one velike evolucije, koja se od nekoliko godina razvijala u hrvatskoj stranci. Stari pobornici rek bi, da su bili smalaksali u borbi za narodna prava, te pustili s vida svoj pravi, čisto hrvatski program, podar se nekakvom bezrazložnom optimizmu; mjesto da neumorno rade oko posvećenijeg pohnućenja svih ureda u Dalmaciji, oni se zadovoljavali kojekakvim izvirmicima, koje im je dobacila bečka vlada, a zato oni stavili joj sve svoje sile na razpolaganje, kao što je to činio pred dvie godine gasp. Klaić, gdje je u delegacijah otvoreno počeo uvlađiti upravu u Bosni. Ova stnja nije prijala mladim elementima u stranci, te početo sve življe kihat, dok nije evo sad g. Biankini učinio odlučni korak. I mi bi savjetovali dalmatinskim pravcima, da se oni malo obazru na sjever, svojoi braći Čehom. Oni dobro znadu, da su stari Česi, koji su jim svojom prošlošću toliko slični, sada ništa u bečkom parlamentu; da jo hrabri česki narod i svoga staroga Riegera, koji si je toliko zaslugu stekao po Česku, odnecao, čim je on stao ulagivat vladu. Dakle braćo, malo više energije, da se nebudu i o vama kazalo: Perditio tua, Israel, ex te.

Brojov „Naše Sloge“.

Poruč, 7. aprila. Jučer zastupnici seoskih obćinah izabrali Laginju zemaljskim asesorom, nakon odgovorili Spinićeve, učinjeno aprila lanjske godine. Mandić izabran zamjenikom. Spinić izabran jednoglasno predsjednikom kluba, pošto je Laginja radi novog položaja od te časti odstupio.

Lutrijski brojevi

Dno 2. aprila.

Trst	55	1	88	28	58
Lino	73	80	20	54	58
Budapest	40	61	23	1	87
Innsbruck	7	83	48	39	87

Dno 6. aprila.

Prag	88	64	18	87	80
Hermanstadt	5	30	41	68	70
Lavor	5	70	11	6	86

Narode hrvatski!

Pred skoro godinu i pol dana ustanovilo se je ovdje rodoljubno društvo „Hrvatska Čitaonica“, kojemu je zadaca njegovati narodno čuvstvo i buditi narodnu svijest, gdje je ista još saspana. Neobzirajući se na svo ine poteškoće materijalne, koje će morati nadvladati hrvatsko društvo u pokrajini, kakova je Ietra, osobito u južnomu kutu, nemože se mimoći onu poteškoću, koja se tiče stalnosti društva. Poznato je, da ista odvija ponajprije od prostorijah, u kojih se društvo nalazi, a to nemogu biti najbolje, ako društvo neima svoje vlastite kuće.

Zato u interesu društva, s kojim jo uzko spojen i interes narodne stvari u ovih krajevih, podpisani odbor usudjuje se obratiti na svu p. n. gospodu rodoljube i zavodo, da bi izvolili dati i sakupljati milodare za gradnju kuće „Hrvatske Čitaonice“ u Modulnu.

Modulna, dne 26. ožujka 1892.
Odbor „Hrvatske Čitaonice“.

Javna zahvala.

„Hrvatska Čitaonica“ dužna je zahvaliti onoj gospodi, koja su podarila istu za gradnju vlastite kuće. Darovali su slijedeća gospoda: Ivan Čukon, pravnik 5 for., Svozar Trevisan 5 for., Ivan Grakalić 2 for., Petar Radošević 2 for., Petar Urti 3 for., Grgo Urti 3 for., Ivan Čukon Grgin 4 for., Jakov Kirac 3 for., Svozar Mihalović 2 for. i 40 nov., Ivan Kirac Antonov 40 n., Petar Lerecin 3 for.

Bog im plati!
Odbor „Hrv. Čitaonice“ u Modulnu.

Javna zahvala.

Svim rođakom, prijateljima i znancem, koji su svojom milim posjetom nastojali prigodom kratke al teško bolesti našeg milog i nezaboravnog oca

ANTONA JAKCA

istomu bol ublažiti, kao što i svim, koji su nam izkazali iskrenu sućat prigodom njegova pogreba, izričemo ovim najradužnju zahvalu.

Mlun voliki (kod Buzota) 29/8. 1892.

U imo rodbine:
Anton i Jakov,
razuženi sinovi.

Odvjetnik

dr. Matej Pretner

zaboduje se javiti, da je otvorio svoju

odvjetničku pisarnu

u TRSTU 1-2
u ulici Carintia broj 9, I. kat.

Prodaja kuruzi (turkinje).

Da pomognem nevoljnomu puku u ovih stracah u loše doba godine, kad mu ponestane svake hrano, otvorio sam prodaju kuruzi ili turkinje uz najnižu cieniu što ju mogu dati.

Preporučam se kupcem kojim jamdim, da će biti pošteno služeni.

Mate Kramar-Bancina.

UZAJEMNO DRUŽTVO

„La Mutua“

The Mutual Life Insurance Company of NEW-YORK

Najbogatije i najvrhove osiguravajuće društvo na život.

ntemeljena 1842 na pukoi uzajamnosti. Jamčevna zaklada s 1. siječnom 1891. for. 367 miliona

Austrijska podružnica po ministarstvu dozvoljena o tim izjonačena ostalim narodnim društvom.

Koli zakonita kućija toli sve pridave premija austrijskoga poslovanja ostaju uloženi u Austriji

Prinjeri. 19-20

Polica br. 44511 študu se mješovitog osiguranja za 10000 dolara (for. 25000) iziđe sada. Izplaćena premija iznaša samo 5932.50 dolara dođim je onaj, koji ima pravo na tu izplatu, primio povrh osiguranja svota od 10000 dolara također imati prihod 6052 dolara, ukupno dakle 16052 dolara (for. 50120)

Generalno ravateljstvo za Austriju U B e ō u, I. Lobkowitzplatz broj 1 Zastupstvo za Trst, Primorje, Dalmaciju i Trent u Trstu ulica: Canal Grande br. 2.

Glasnom agencijom u Trstu upravlja F. Tarabochia u uredu zastupstva.

Enrico Rovere & Co.

TRST, Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelane i svjetiljka; staklene ploče, jednostavne prozirne, i neprozirne, dvostruke i bojadasane. Zreala u velikom izboru.

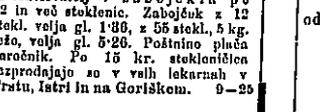
Preuzimlje izradbu stakala za zgrade i zimske cvjetnjake uz cieniu, koje se neplaše konkurencu.

Velik izbor svih staklenih predmeta rabljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljke idu u pokrajinu bez carine. 44-62

Tinktura za želodec,

katero priroja G. PICCOLI, lekar „pri angolju“ u Ljubljani, Dunajska cesta je moško uplivo, djelovanje prebravnih organa uređuje jako sredstvo.

Krepi želodec, kakor iudi pospešuje telesno odpređe. — Razpošilja jo izdelovatelj u zabojčicki po 12 in veđ staklenic. Zabojčuk u 12 stekli, velja gl. 1.80, u 56 stekli, 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plaća naročnik. Po 15 kr. staklenicah razpredajejo se u valh lekarnah v Trstu, Istri in na Gorjskom. 9-26

Krasne uzorke šalje se zasebnikom darova. Knjige za krojače nefrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvien i dosking za vlnoko svjećstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, to za veterane, ratnogasce, sokolase, ltvro; sukno za biljard i igrajuće st.love, ledeni nepromočno lovačke kapute, tvari koje su pere, plaid za putnike od 4- i 6 for. itd. Iko želi kupiti jeftino, poštuno, trajno, čisto vunenno suknono tvari nipošto jeftino čunje, šton ih nekad nudjuje, te jedva podnoše krojačke troškove, neka se obrati na

Iv. Štikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskej. U mojem stalnom skladištu u vriednosti od 1/2 milijuna for. a. v. to u mojoj svjetskoj poslovnici jest polnjivo, da preustano mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam vidjeti, da se od tako množenih ostataka i odrezaka nemože postati trošk. — Ior nobi u kratko blaga prosvetalo. Poauđuju li pojedine tvrtke odrezke to razasliju li uzorke, tada su svi od šitavih komada, nipošto od odrezaka.

Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se u se parvati ne ova. Kod naručje treba navesti boju, dužinu i cieniu.

Posiljke jedino uz poštarsko pouzdoje, 24-6 preko 10 for. franko. 10-34

Dopisuje u njemačkom, mađarskom, českom, poljskom, talijanskom i francuskom jeziku.

Sto imade

strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domaću i drugu porabu, dobiju se na skladu tvrdke

Živica i druga u Trstu ulica Zonta br: 5

sva garantirano i jeftino.

Za sada preporuča osobito svoje vinske tiskalnice, mlino, sisaljke itd, Izradjuje vodovode, mlino i ostale strojeve na paru i vodu.

Rečena tvrdka preporuča se sl. obćinstvu za obilate naručbe. 15-

LJEKARNA A. KELEK

nasljednici Rondolini utemeljena godine 1869.

TRST, Via Riborgo br. 13.

Razprodaje slijedeć osobitosti: Glasovito i pravo šašre iz Beolje, željzko sa Chinoom Kalosi. Obično bakalarevo uljo; isto ulje sa Jođom i željzkom. Elixir Coca ekstrahirajući i probavljajući. Elixir China proti groznici. Anestorinsku vodu za usta. Tokaidi sapun proti osušivanju. Obde poznatu vodu kaframa i usušivanjem kaframa. Ka. u proti potesnim bolestim. Indijski enapen, ljok proti zuboboli. Ekstrakt Tamarinda sa Antila. Vino sa Chinoom poput Marsale okripiljućo želudca. Prašak za zube bijeli i ružičasti. Prašak opiraski bijeli i crveni itd. itd. 17-27

NB. Primaju se naručbe za tuzemno uz pogodbu povoljne i uz pouzdo.

500 goldinarjev

dobi svak bolnik na pljućah, koji nebi našel gotovo pomoći u poraku maloznana izdohka.

Košolj, kripićev goričak, katar na pljućah in u sapniku, izmekši ita. pranošajo ita v malo dneih; na stotine jo rabilo ita za izolok v vapohtu. Maltoza ni tajno sredstvo, ampak priroja se po vplivanju slada na turško. Na ogled se pribivala najvišjih avtoritet. Cona: 3 steklenice z zabojm gold. 3, 6 steklenice gold. 6, 12 steklenice gold. 9.

Albert Zenkner 17-27

iznajditelj mal'or'ca preparator. Berlin (20).

Obavlja naručbe točno tu odprama prosto poštarine

Velesastnome svećenstvu

podpisani se usludno preporučuje za izradbu svakovrstojnog crkvenog posudja, iz čistoga srebra, alpaka i mjadovine, kao: pakaznica, kaleža, čestiljnih, sviećenka, svjetionica itd. itd. u najpovoljnijih i liepih oblioh a po najnižoj cieni.

Stare predmete popravlja te ih kroz žganj posrebruje i pozlađuje.

Na zahtjev šalje ilustrovano cienioko adani 7-24

Feodor Šlabanja

srebrnar u GORICI (Görz)

ulica Morelli br. 17.

Obavlja naručbe točno tu odprama prosto poštarino

5 do 10 gold.

gotovoga zasluska na dan brez kapitala in rizika ponuja neka banka vankatoromu po vseh in tudi najpovoljnijh krajevih po za prodaji i postava no dovoljnih srečuk pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Pouzdoje se pošiljajo z nasledovni: „Losa“, I. D. a. n. b. o. r. g. Wien, Sindt, Kompfasse 7. 10-10

Svim živčano bolestnim

preporuča se toplo u 22. nakladi izasla knjžica

Roman Weissmann:

O živčanoi bolesti i kapi, predusretnući i liečenju iste.

Besplatno se dobiva snma u lekarni Karla Zanelli u Trstu. 10-1

Tiskaru Dolenc.